

порушення екологічного законодавства в Україні. Наукові записки: серія право. 2023. №15. с. 25-29. DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2023-15-25-29>

5. Миколаєць В. А. Цивільно-правова відповідальність за порушення екологічного законодавства. Науково-практичний журнал «Екологічне право». 2022. Вип. 1-2. С. 40-46. DOI <https://doi.org/10.37687/2413-7189.2022.1-2-4.7>

Пушкар Олег Анатолійович

кандидат юридичних наук,

адвокат Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського

ПРАВО НА ІНФОРМАЦІЮ ТА ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ: ПОНЯТТЯ, ОСОБЛИВОСТІ, СПІВВІДНОШЕННЯ

Сучасний період суспільного розвитку характеризується як перехід до інформаційного суспільства, що має нову структуру, в якій вирішальну роль відіграють галузі, пов'язані з отриманням, поширенням та обробкою інформації. При цьому все більшого значення набуває інформаційна взаємодія держави та особистості. Формування у державі інформаційного суспільства має на меті підвищення якості життя громадян, забезпечення конкурентоспроможності країни, розвитку економічної, соціально-політичної, культурної та духовної сфер його життя, модернізацію системи державного управління на основі використання інформаційних та телекомунікаційних технологій.

Україна прагне активного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій з тим, щоб вони забезпечували стійке економічне зростання, захист прав і свобод людини, сприяли підвищенню матеріального благополуччя суспільства, розвитку культурної спадщини, стимулювали зміцнення демократичних засад у державі, транспарентності та відповідальності.

Через електронні технології необхідно зробити державний механізм зрозумілим та доступним для суспільства. Національні інтереси України в інформаційній сфері виявляються, зокрема, у реалізації громадянами закріпленого у Конституції України права на інформацію; інформаційне забезпечення державної політики, пов'язане з гарантією відкритості державних інформаційних ресурсів. Для реалізації зазначених інтересів необхідно створити умови для ефективної взаємодії органів влади та суспільства. Першим кроком на шляху до такої взаємодії можна вважати переведення в електронну цифрову форму більшої частини документообігу, що здійснюється між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, з одного боку, та громадянами – з іншого, що, безсумнівно, сприяє створенню ефективного інформаційно-правового механізму реалізації прав людини та громадянина в умовах глобалізації.

Питання, що стосуються реалізації права громадян та юридичних осіб на інформацію, порядку звернення за інформацією та здійснення доступу до неї, порядку отримання інформації, а також оскарження дій органів та посадових осіб, що перешкоджають її отриманню, у тому числі щодо інформації про діяльність держави в особі її органів, видаються дуже важливими та актуальними і в даний час певною мірою врегульовані нормативами. Положеннями нормативних актів безпосередньо гарантовані права громадянина на ознайомлення з матеріалами, що мають відношення до нього, на пошук, отримання, передачу, виробництво та розповсюдження інформації будь-яким законним способом, на звернення до державних органів та органів місцевого самоврядування, недоторканність приватного життя, таємницю листування, телефонних переговорів, поштових, телеграфних та інших.

Водночас нині існує об'єктивна необхідність деталізації, систематизації та подальшого розвитку законодавства щодо інформаційного забезпечення діяльності держави в особі її органів. Право на інформацію являє собою комплексну правову освіту, що включає основні конституційні правомочності в інформаційній сфері — шукати, отримувати, передавати, виробляти і поширювати інформацію будь-яким законним способом. Право на інформацію віднесено до основних прав людини, воно тісно кореспондує з правом вільно висловлювати свою думку та складає ядро демократії.

Автор розглядає право на доступ до інформації та право на інформацію як частину та ціле. Під доступом до інформації пропонується розуміти ознайомлення з інформацією на будь-якій законній основі. З огляду на це право на доступ до інформації, так само як і право на інформацію, становить ядро правового статусу особистості, покладено в основу інших прав і свобод, встановлених іншими нормативними актами; закріплюється за кожною людиною та громадянином; характеризується загальністю; виступає як передумова будь-яких правовідносин у конкретній сфері, постійного, невід'ємного права кожного учасника правовідносин і гарантується конституційно встановленим обов'язком. Проведений аналіз наукових поглядів на проблему права на інформацію та доступу до неї, конституційних норм, що закріплюють це право [1, 2], дав автору можливість розкрити зміст цього права, що зумовлено особливостями його предмета та складається з різних видів операцій з інформацією у правовій формі, які здійснюються людиною у процесі участі в інформаційній взаємодії суспільства та держави. Право на інформацію включає комплекс правомочий з пошуку, отримання, передачі, виробництва і поширенню будь-якими законними способами інформації суспільно значущого характеру. У результаті автор приходять до висновку про те, що чільне місце в структурі права займає право на доступ до інформації.

Запропоновано класифікувати інформацію про діяльність громадських органів таким чином: виходячи із принципу поділу влади на: інформацію про діяльність законодавчих органів влади; інформацію про діяльність виконавчих органів влади; інформацію про діяльність судових органів;

виходячи з рівня здійснення публічної влади: інформацію про діяльність державних органів влади; інформацію про діяльність органів влади регіонів; інформацію щодо діяльності органів місцевого самоврядування.

Список використаних джерел

1. Забейворота Т. Сучасна концепція е-врядування як основа модернізації системи державного управління. Актуальні проблеми державного управління. 2017. №. 1 (51). С. 35-42.
2. Линьов К.О. Інформаційне забезпечення державного управління та державної служби: навч. посіб. Київ, 2016. 421 с.

Пшук Яна Іванівна

здобувачка ступеня вищої освіти магістр
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Кононенко Валерій Васильович

доктор історичних наук, професор,
завідувач кафедри публічного управління та менеджменту
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

ЛІДЕРСЬКИЙ ПОТЕНЦІАЛ КЕРІВНИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

На сьогодні в Україні проблеми формування та реалізації антикорупційної політики є одними з найактуальніших, оскільки масштаби поширення корупції становлять реальну загрозу національній безпеці та демократичному розвитку. Без перемоги над корупцією як системою суспільних відносин Україна ніколи не зможе забезпечити безпеку своїх громадян, мати високий рівень життя, побудувати ефективну економіку і правову демократичну державу, захистити свій суверенітет, стати конкурентоспроможною серед розвинутих країн світової спільноти. Зважаючи на курс України до ЄС, а також із метою виконання взятих Україною зобов'язань перед Радою Європи існує нагальна потреба побудови дієвих механізм запобігання та протидії корупції та втілення в життя зарубіжного досвіду боротьби з цим украй негативним соціальним явищем, передусім політичних, правових, інституційних та організаційних механізмів подолання корупції, що успішно діють в інших країнах. Боротьба з корупцією є предметом пильної уваги інститутів держави, громадських організацій, засобів масової інформації, пересічних громадян. Антикорупційну спрямованість мають судова, податкова, адміністративна реформи, що реалізуються в Україні. Проводиться реформа кримінального судочинства, вдосконалюються механізми доступу громадян до публічної